

ACC. N:R. M. 12611:1-5. f. d. bantb.

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Alfred Nilsson

Härad: Färs

Adress: Fränninge 15, Vollsjö

Socken: Fränninge

Berättat av: " "

Uppteckningsår: 1953

Född år 1885 i Hammenhög

Längledning.

s. 1-5.

LUF 91.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Skriv endast på denna sida!

Angående frågan om seden i gamla tiders
bröllop, såsom sängledning, som frågan be-
nämnes. Sängledning har jag inte hört talas
om. Däremot hörde jag talas om att brudpa-
ret rymde från bröllopsgården vid något
passande tillfälle utåt natten. Ordet bröllop,
har enligt sägen och saga uppkommit
av ordet "brudlopp". Dett var nämligen
så bruden, och en del av brudföljet också,
red till kyrkan, för vigseln, och därifrån
också. Vid hemfärden gick det i en väldig
karrär, och fort. Dett gällde för bruden
att komma först till bröllopsgården, och
ej låta sig tagas. Under brudfärden från
kyrkan låg folk nerkrupna vid gårdes-
gårdar, och i gropar, och andra gömlara
föremål och platser, och avlossade skott-
salver, så att det gällde nog att hålla

Fyglar på pällarna. När så den våldsamma färden var avslutad, och brudföljet hemma i gillesgården, vistog ju de egentliga festligheterna, med närvaro av präst och klockare, och lästes och sjöngs. Så var det tid för den lekamliga undfägnaden i mat och dryck. Rätterna var både många och rikliga. Tal hölls och skålar druckos för brudparet, och deras lycka, med prästen i feten, förstas.

Bröllopet stod ju i dagarna tre, med omvärling av mat och dryck, spel och dans, åtminstone i de, så kallade bättre allmoges- och bondehemmen.

På fjärde dagen var det så kallade flyttgillet, då bruden flyttade till sitt nya hem, under en hel del kanske rätt så vidskep-liga former. Angående själva bröllops-
2 festen som ju varade i flera dagar.

Och vad gällde inkräkning och logi så blev det ju att bädda på golvet och i bäddar, för de mest långväga, närmare boende fick ta hem, för att återkomma dagen därpå. Första dagens stora attraktion, var ju att dansa kronan av bruden, jämte den förut omtalade rymningen. Och så gick dagarna omväxlande med spel o. dans, mat o dryck. Under, och i gamla tider var det vanligt att fästmän under tiden mellan Fästningen och bröllopet, på en del orter under jultiden vandrade omkring för att mottaga gåvor till sin bosättning. Dessa gamla sed kallades för att gå fästmä, eller gå i brudstuga. Det var endast de mindre bemedlade som vandrade omkring på detta sätt framförallt

Tjänstekvinnorna, som sällskap med följde en äldre kvinna, som i en medförd säck skulle bära de gåvor som erhöles. Det var förbjudet för fästmän att bära säcken. Det var ju på sätt och vis en tiggarsvandring. Som vanliga tiggare kommo de emellertid ej utan uppfrände i högtidsdräkter, som för det mesta var lånade. Eldrer kringvandrandet fick entet bekant kusfolk gås förbi, ty det ansågs som en stor oränlighet i synnerhet som de på förhand gjort i ordning fästnösgevan. De gåvor som förekommo var säd, ull, lin och något tyg av vär, men även pengar togs emot. Leden är urgammal och förekom på 16- och 1700 talet, mot slutete av sistnämnda århundrade började dock de första klagomålen mot fästnösgevan.

framför allt däröfver att många av de
kringvandrande kvinnorna ej nöjde sig med
att vandra omkring i hemförsamlingen
utan utsträckt sina vandringar till grann-
församlingarna också, och stundom längre.
För att stävja oseden stadgades vid sockens förmö-
norna böter för den som gick fästmon.
Böterna varierade i början på 1800-talet mellan
en och fem riksdaler banco för fästmon.
Böter fördelades mellan socknens fattiga
och kyrkokassan.